

Knižnica A.Bernoláka v Nových Zámkoch

Hana ZELINOVÁ

Bibliografický leták pri príležitosti 100. výročia
narodenia spisovateľky

Júl 2014

Hana ZELINOVÁ – bibliografický leták pri príležitosti 100. výročia narodenia

V tomto období si pripomíname sto rokov od narodenia významnej slovenskej prozaičky 20. Storočia – Hany Zelinovej.

Narodila sa **vo Vrútkach 20. Júla 1914** v rodine dielenského majstra a po skončení ľudovej a meštianskej školy navštevovala učiteľský ústav v Bratislave. V rokoch 1937 – 1938 pôsobila ako redaktorka novín **Slovenský východ a Novosti** v Košiciach. Počas vojny žila v Prešove a v Bratislave, kde sa začala výraznejšie venovať literárnej činnosti. Od roku 1946 viedla košické **nakladateľstvo Svojeť** a v rokoch 1950 – 1954 pracovala ako zásobovačka bratislavského podniku Obnova. Neskôr pracovala ako investičná referentka v Západoslovenských vodárňach. Od roku 1962 pracovala ako redaktorka v detskom časopise Zornička.

V roku 1979 jej bol udelený titul **Zaslúžilá umelkyňa** za literárnu činnosť a **Cena Fraňa Kráľa** za detskú literatúru. Posledných dvadsať rokov bola literárne mimoriadne produktívna a napísala skoro dvadsiatku prozaických diel. **Zomrela 16. Marca 2004** v Bratislave. Pochovaná je v rodných Vrútkach.

Literárne činná bola od roku 1933, keď začala uverejňovať svoje prvé dielka v Slovenskom rozhlase a v časopisoch ako napr. Život, Slovenka, Slovenské pohľady, Zornička a Ohník najmä po roku 1945. Debutovala v roku 1941 zbierkou **Zrkadlový most**. Táto zbierka poviedok bola zameraná na ženské osudy, zmysel a hodnotu materstva, nenaplnené lásky a osudy. Na spoločenskú objednávku vtedajšej doby v rokoch 1943 – 1948 napísala tri divadelné hry – **Mária, Ktosi je za dverami a Žijem cudzí život**. Tieto hry sa postupne odohrali v Bratislave, Prešove a Košiciach. Hry využívajú motívy kontrastných ideálov, prízemnosti charakterov a konflikt čistej lásky a hmotných záujmov. I napriek tomu, alebo práve preto, že vyznievajú romantizujúco až melodramaticky, mali veľký úspech u širokej verejnosti.

Autorka sa však aj napriek úspechu opäť vrátila k próze a v roku 1944 vydala román **Prístav pokoja**, v ktorom stvárnila osudy zemianskeho rodu a pohnutý život v zemianskej kúrii na Liptove.

V rokoch 1946 – 1948 vydala trojicu románov – **Anjelská zem, Hora pokušenia a Dievočka vstaň**, ktorá vyšla znovu v roku 1967 ako trilógia pod spoločným názvom Anjelská zem. Čítaj tu tradície severských ság, kde vládne prísny zákon mravnosti a charakterovej čistoty. Až po desiatich rokoch – v roku 1958 – vydala román **Diablov čardáš**, ktorý lokalizovala do povojnových Košíc, kde na pozadí historických udalostí vykreslila zložité vzťahy v starej šľachtickej rodine.

V období 60-tych rokov sa pod vplyvom svojho redaktorstva v časopise Zornička preorientovala na písanie detskej literatúry. Veľmi známym sa stal príbeh cigánskeho chlapca, ktorý za svoju pomoc partizánom zaplatí svojím životom. Vydala ho pod názvom **Jakubko**. I ďalšie jej príbehy a poviedky čerpali z obdobia boja proti fašistickému režimu a SNP. Príkladom ja **Sivá húska** s inklináciou k naturizmu, **Bosý generál a Taká čudná jar**. V druhej polovici 60-tych rokov napísala romány s mládežníckou tematikou – **Večer neprídem, Dovidenia Zuzanka a Moja je pomsta**. V týchto dielach riešila citový život mladých a vzťahy medzi deťmi a rodičmi.

Z rámca týchto diel sa vymykala román **Hriešna krajina Atlantis** z roku 1966, ktorý romanticko-alegorickým stvárnením exotickej témy o bájnej Atlantíde.

Začiatkom 70-tych rokov vydala zbierku kratších próz pod názvom **Kamenný ruženec**, v ktorej sa zaoberala trpkým, ale aj hrdinským životom žien v rôznych historických obdobiach.

V rozpätí rokov 1971 – 1977 napísala svoje najrozsiahlejšie dielo, trilógiu **Alžbetin Dvor, Volanie vetra a Kvetý zla**. Popísala v nej spleť život štyroch generácií zemianskeho rodu Fabici a jeho históriu odohrávajúcou sa vo Vrútkach a blízkom okolí. Autorkina historická skúsenosť a skvelý zmysel pre reálne zobrazenie dejových, sociálnych a tradičných morálno-etických súvislostí priniesli trilógii taký úspech, že bola už v 70-tych rokoch sfilmovaná.

V rokoch 1980 – 1983 vydala ďalšiu trilógiu z prostredia liptovských garbiarov – **Hodvábná cesta, Smäd a Klukatý let motýľa**. Dielo bolo napísané dobrodružne a veľmi pútavo s ohľadom na historické fakty a tak isto bolo sprístupnené STV formou trojdielnej inscenácie.

Výpočet literárnych počínov sa však ani zďaleka nekončí, pretože Hana Zelinová sa v posledných dvadsiatich rokoch života etablovala ako veľmi plodná autorka a jej diela s príťažlivou tematikou a sviežim jazykom sa aj napriek určitej kritike stávali bestsellermi. V roku 1979 vydala súbor noviel z vtedajšej doby pod názvom **Hodina zažihania sviec** a v roku 1988 román **Hlas starých huslí**, ktorý čerpal z prostredia domova dôchodcov.

V rozpätí rokov 1989 – 1999 vydala celú desiatku diel, ako napr. **Nočný koncert, Víno kráľov, Harlekýnove milióny, Vranie oči, Dve slová, Sedem dní a jedna noc, Aj v raji prší, Múr plaču a Ešte raz**. Najčastejšou témou týchto diel boli medziľudské vzťahy a melodramatické deje založené na príbehoch plných záhad a tajomstva. Potom vydala spomienkovú prózu **Vejár s fialkami alebo Kým mi bolo dobre**, kde láskavým slovom zvečňuje ľudí, ktorých si vážila.

V týchto rokoch písala aj pre deti a mládež, napr.: **Pehavý noštek, Matko a ja, Späť na slnku a Rozprávková studnička**. V týchto dielkach sa zaoberá svetom mladších i starších detí.

Hana Zelinová bola zároveň aj autorkou celej plejády rozhlasových, televíznych a bábkových hier, ako napr. **Kytica pivónií, Vavrínový veniec, Valgatha, Jánošíkova pišťala, Palička šťastia, Kismet, Ilúzie, Ametystový kvet, Bambusová princezná, Slnčnica, Svetlo na spodnej haluzi, Rosa na tráve, Čaša plná ambrózie** a niekoľkých ďalších.

Hane Zelinovej sa podarilo vytvoriť dielo, ktorým oslovila širokú čitateľskú verejnosť. Zaujalo hlavne svojimi melodramatickými dejmi a príbehmi plnými záhad a tajov. Možno ju charakterizovať ako mimoriadne plodnú autorku so širokým diapazonom literárnej tvorby, skvelú majsterku slova, zápletiiek a deja, ako aj znalkyňu psychologicko-sociálnych súvislostí. S pokojným svedomím ju možno priradiť k takým veľikánkam slovenskej literatúry ako boli T. Vansová, B. Slančíková-Timrava, E. Maríothy-Šoltésová, ako aj autorky kníh pre deti M. Ďuričková alebo M. Rázusová-Martáková.

Tento bibliografický leták vydáva Knížnica A.Bernoláka pri príležitosti 100. výročia narodenia autorky. Obsahuje abecedne radené, neanotované záznamy Hany Zelinovej, ktoré sa nachádzajú vo fonde KAB a použité literatúru.

Záznamová časť:

Knihy Hany Zelinovej:

1

Aj v raji prší / Hana Zelinová. - [1. vyd.]. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1998. - 117 s. ; 20 cm. - ISBN 80-220-0851-6.

2

Alžbetin dvor / Hana Zelinová. –

Bratislava : Slov.spisovateľ, 1986. 380 s.

3

Alžbetin dvor / Hana Zelinová. - 3. vyd. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1975. - 383 s. ; 20 cm. - (RETRO, Zv. 12).

4

Anjelská zem / Hana Zelinová. - 1. vyd. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1994. - 315 s. ; 20 cm. - ISBN 80-220-0545-2.

5

Dievočka, vstaň ! : román / Hana Zelinová. - 1 . vyd. –
Liptovský Mikuláš : Tranoscius, 1948. - 201 s. ; 20 cm. - (Tvorba Tranoscia, zv. 65).

6

Do videnia, Zuzanka / Hana Zelinová ; ilustroval Miroslav Regitko. - 4. vyd. -
Bratislava : Mladé letá, 2001. - 42 s. ; 20 cm. - ISBN 80-06-01115-X.

7

Dve slová.. –
Bratislava : Slov.spisovateľ, 1996. 133s. - ISBN 80-220-0730-7.

8

Este nem jövök / Hana Zelinová ; zo slovenského originálu ... preložila D. Sidó Ágnes.
- 1. vyd. –
Bratislava : Madách Kiadó, 1974. - 212 s. ; 19 cm.

9

Hanibal za bránou / Hana Zelinová ; ilustrovala Jarmila Pavlíčková. - 1. vyd. -
Bratislava : Mladé letá, 1970. - 28 s. ; 26 cm.

10

Hanibal za bránou / Hana Zelinová ; ilustrovala Jarmila Pavlíčková. - 2. vyd. -
Bratislava : Mladé letá, 1985. – 32 s. ; cm.

11

Harlekýnove milióny / Hana Zelinová. - 1. vyd. –
Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1994. - 178 s. ; 20 cm. - ISBN 80-220-0527-4.

12

Hlas starých huslí / Hana Zelinová ; ilustrácie Marián Minarovič. - 1. vyd. - Bratislava :
Slovenský spisovateľ, 1988. - 376 s. ; 20 cm. - (Nová próza).

13

Hodina zažihania sviec / Hana Zelinová. - 1. vyd. –
Košice : Východoslovenské vydavateľstvo, 1979. - 164 s. ; 20 cm.

14

Hodvábná cesta / Hana Zelinová ; ilustroval František Blaško. - 1. vyd. - Bratislava :
Slovenský spisovateľ, 1980. - 323 s. ; 21 cm. - (Nová próza).

15

Hora pokušenia / Hana Zelinová. - 1 . vyd. –
Liptovský Mikuláš : Tranoscius, 1948. - 177 s. ; 20 cm. - (Tvorba Tranoscia, zv. 60).

16

Hriešna krajina Atlantis.. –

Bratislava : Mladé letá, 1966. 156 s.

17

Jakubko / Hana Zelinová ; ilustroval Vladimír Machaj. - [7. vyd.]. –

Bratislava : Mladé letá, 1982. - 68 s. ; 21 cm. - (KMČ).

18

Kamenný ruženec.. –

Vrútky : NADAS-AFGH, 1995. - 101 s. - ISBN 80-88754-05-4.

19

Kľukatý let motýľa / Hana Zelinová ; ilustrácie František Blaško. - 1. vyd. - Bratislava :

Slovenský spisovateľ, 1983. - 368 s. ; 20 cm. - (Nová próza).

20

Kvet hrôzy / Hana Zelinová. - 3. vyd. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1981. - 265 s. ; 20 cm. - (RETRO, Zv. 14).

21

Kvet hrôzy / Hana Zelinová. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1977. 324 s.

22

Maťko a ja / Hana Zelinová. –

Bratislava : Mladé letá, 1986. 939 s.

23

Moja je pomsta / Hana Zelinová. - 1. vyd. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1967. - 267 s. ; 18 cm. - (Slovenská próza).

24

Pehavý noštek.. –

Bratislava : Mladé letá, 1981. 32 s.

25

Prístav pokoja / Hana Zelinová. - 2. vyd. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1969. - 244 s. ; 18 cm. - (Slovenská próza).

26

Ruža zo samého dna / Hana Zelinová. - 1. vyd. –

Trenčín : Transcius, 1997. - 118 s. ; 21 cm. - ISBN 80-7140-147-1.

27

Sedem dní a jedna noc / Hana Zelinová. - 1. vyd. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1996. - 166 s. ; 20 cm. - ISBN 80-220-0672-6.

28

Sivá húska / Hana Zelinová. –

Košice : Východoslovenské vydavateľstvo, 1973. 91 s.

29

Smäd / Hana Zelinová ; ilustrácie František Blaško. - 1. vyd. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1981. - 228 s. ; 21 cm. - (Nová próza).

30

Spať na slnku / Hana Zelinová ; ilustroval Dušan Nágel. - 1. vyd. –

Bratislava : Mladé letá, 1988. - 145 s. ; 20 cm.

31

Szelesvölgy csillaga.. –

Bratislava : Mladé letá, 1968. 69 s.

32

Taká čudná jar / Hana Zelinová ; ilustrácie František Hübel. - 1. vyd. - Bratislava :

Mladé letá, 1962. - 170 s. ; 20 cm. - (Za nový život).

33

Víno kráľov / Hana Zelinová. - 1. vyd. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1993. - 203 s. ; 20 cm. - ISBN 80-220-0469-3.

34

Večer neprídem / Hana Zelinová ; ilustrácie Oswald A.Klapper. - 1. vyd. - Bratislava :

Mladé letá, 1964. - 200 s. ; 21 cm. - (Svet mladých).

35

Vejár s fialkami : alebo s kým mi bolo dobre. –

Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1986. 183 s.

36

Viszontlátásra,Zsuzsika! / Hana Zelinová ; zo slovenského originálu ... preložila

Hideghéti Erzsébet, ilustrácie Ladislav Nesselman. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá,
1972. - [23 s.] ; 27 cm.

37

Vlnky-žblnky.. –

Bratislava : Mladé letá, 1987. 95 s.

38

Volanie vetra / Hana Zelinová. - 3. vyd. –
Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1974. - 325 s. ; 20 cm. - (RETRO, Zv. 13).

39

Volanie vetra / Hana Zelinová. –
Bratislava : Slov.spisovateľ, 1986. 322 s.

40

Vranie oči / Hana Zelinová. - 1. vyd. - Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1995. - 115 s. ;
19 cm. - ISBN 80-220-0581-9.

Použitá literatúra:

Encyklopédia slovenských spisovateľov P-Ž 2 / Karol Rosenbaum a kolektív. - [1. vyd.]. –
Bratislava : Obzor, 1984. - 536 s. ; 24 cm.

Slovník slovenských spisovateľov / Valér Mikula ... [et al.]. - 2. vyd.
Bratislava : Kalligram-Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005. - 651 s. ; 21 cm. -
(Knižnica slovenskej literatúry).- ISBN 80-7149-801-7.

Slovník slovenských spisovateľov 20.storočia / Augustín Maťovčík ... [et.al.]. - [1. vyd.]. –
Bratislava : Spolok slovenských spisovateľov, 2001. - 527 s. ; 24 cm. - ISBN 80-8061-
122-X.

Názov: Hana Zelinová - bibliografický leták pri príležitosti 100. Výročia
narodenia autorky

Zostavil: Vojtech Gottgeisel - UKIS RK KAB

Zodpovedná: Mgr. Ľubica Čevená - riaditeľka KAB NZ

Vydala: Knižnica A. Bernoláka Nové Zámky

Termín: júl 2014

Náklad: 20 ks

Tlač: KAB NZ